

Slopa flerbarnstillägg – för miljöns skull

Svenska Dagbladet den 31 januari 2020

För att undvika misstolkningar, vill vi inleda med att poängtera att vi som undertecknar denna artikel tycker alla om barn. Våra förslag syftar till att förbättra villkoren och rädda jorden för efterkommande generationer av människor och alla andra arter.

Både vår miljökris och vår klimatkris är konsekvenser av en ökande folkmängd och ökande levnadsstandard med ohållbar konsumtion. Ekonomisk tillväxt mätt som BNP-ökning drivs till stor del av befolkningsökningen och det gynnar vare sig klimat, miljö eller resursåtgång.

Det överlägset mest miljövänliga val vi kan göra är att skaffa färre barn. Det är över 20 gånger så effektivt som det näst mest miljövänliga vardagsbeslutet, att leva bilfritt, enligt en forskningsstudie. Vi måste naturligtvis samtidigt skära ner på vår totala resursanvändning, för att de barn som föds ska få en dräglig framtid.

Svenska politiker kritiserar gärna auktoritära ledare i Europa, som försöker stimulera det inhemska barnafödandet, men glömmer att Sverige sedan länge också ger statsstöd för ökat barnafödande. Bakgrunden till barnbidragens införande var Gunnar och Alva Myrdals bok: Kris i befolkningsfrågan, där man felaktigt antog att Sverige hotades av befolkningsminskning, och därför ville stimulera till ökat barnafödande. Barnbidragen infördes i Sverige första gången 1937 som ett inkomstprövat bidrag och ersattes 1948 med allmänt barnbidrag. Flerbarnstillägg, som infördes 1982, ger ytterligare belöning för den som skaffar fler än ett barn. Barnbidraget är för närvarande 1 250 kronor per barn. Utöver det betalas flerbarnstillägg ut och det blir högre per barn för varje nytt barn, från 150 kronor per månad för det andra barnet till totalt 4 240 kronor för sex barn. Det totala statliga barnbidraget inklusive flerbarnstillägg i Sverige ger 15 000 kr/år för 1 barn, 31 800 kr för två barn och 140 880 kronor per år för sex barn i skattefri inkomst.

Så fungerar flerbarnstillägget

Antal barn	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Sammanlagt
1	1 250 kr	-	1 250 kr
2	2 500 kr	150 kr	2 650 kr
3	3 750 kr	730 kr	4 480 kr
4	5 000 kr	1 740 kr	6 740 kr
5	6 250 kr	2 990 kr	9 240 kr
6	7 500 kr	4 240 kr	11 740 kr

Men det föds inte för få barn i Sverige eller världen! Sveriges befolkning 1937 var cirka 6,3 miljoner

invånare och är nu snart 10,3 miljoner, det vill säga en ökning med 4 miljoner. Bara sedan 2000 har befolkningen i Sverige ökat med 1,4 miljoner. Enligt SCB:s prognoser kan vi i värsta fall ha 14 miljoner invånare 2070. Ökande folkmängd i Sverige innebär också ett ökat tryck på jordens resurser och klimat. Om alla levde som vi i Sverige skulle vi behöva 4,5 jordklot, men vi har bara en jord att dela med våra medmänniskor och allt annat liv på planeten (många miljoner arter, alltför starkt hotade).

Jordens befolkning var år 1940 2,3 miljarder och är nu uppe i 7,8 miljarder och skulle enligt FN-prognoser (2019) kunna stiga till upp emot 11,2 miljarder år 2100, i värsta fall 16 miljarder. Vi lever globalt som om vi hade 1,7 jordklot till vårt förfogande. Med nuvarande resursförbrukning per invånare skulle jorden enligt beräkningar hållbart kunna försörja 4,5 miljarder invånare enligt The Global Footprint Network. Fram till 1970-talet levde jordens befolkning globalt sett inom ramarna för vår planet.

Cirka 20 av 200 länder har krympande befolkning, och många länder försöker stimulera barnafödandet på olika sätt. I de flesta är det inte bara onödigt, men fel med tanke på framtiden. I Sverige ökar fortfarande befolkningen och därför är det fel att med flerbarnstillägg ge signalen att staten tycker att vi ska skaffa fler barn.

Vi har i Sverige problem med bristande integration av invandrare. Därför utreds nu om man ska införa obligatorisk språkförskola för nyanlända barn. Den så kallade EBO-lagen ändras för att om möjligt minska tendensen till parallella samhällen. Att barnbidrag och flerbarnstillägg kan försvåra integrationen verkar helt ha hamnat i skymundan.

Flerbarnstilläggen innebär en signal att staten vill stimulera till större familjer, vilket blir ytterligare hinder för integrationen av speciellt nyanlända kvinnor från länder med höga födelsetal. De riskerar att få stanna hemma i många år och missar kontakt med det svenska samhället och att lära sig svenska. Det är just kvinnor som har svårast med integrationen, så det vore ett stort framsteg om de istället för att skaffa många barn kom ut i samhället för utbildning och arbete.

Människor kommer fortsätta att skaffa barn, men man ska inte belönas av samhället för att man skaffar flera än två barn!

Om avskaffande av flerbarnstilläggen faktiskt får till följd att färre barn föds skulle det också minska trycket på vår förlossningsvård, förskola, skola och sjukvård och möjliggöra kvalitetsförbättringar, något som kommande generationer också så väl behöver.

De pengar som frigörs vid avskaffande av flerbarnstilläggen kan användas som riktat bistånd för utbildning, familjeplanering och tillgång till preventivmedel i de länder som har högst nativitet. Enligt beräkningar är det uppemot 300 miljoner kvinnor som önskar hjälp med familjeplanering och preventivmedel, men som saknar tillgång till det.

De länder i Afrika och västra Asien, som har högst nativitet idag, strävar efter att höja sin levnadsstandard, vilket gör det ännu mer angeläget att minska och helst stoppa befolkningsökningen för att inte världens ekologiska fotavtryck skall accelerera.

Så vi begär av regering och riksdag att man avskaffar flerbarnstilläggen snarast. Det bör då gälla för alla barn som föds 10 månader efter ett beslut. Vi vill också att man överväger att sätta ett tak för barnbidragen till två barn, om detta kan ske rättvist socioekonomiskt, samt att behovspröva

barnbidraget. Det senare kan motiveras med att den progressiva skatten minskat och gåvoskatt, arvsskatt och förmögenhetsskatt sedan länge är avskaffade, så det är illa motiverat att fortsätta ge bidrag till de rikaste.

Undertecknare för nystartade Nätverket Population Matters Sweden:

Börje Eriksson
läkare, miljödebattör

Christian Berggren
professor em i industriell organisation vid Linköpings universitet.

Ulf Bergstrand
läkare

Lars A Boisen
samhällsvetenskaplig utbildning, kommunikationsstrateg

Johanna Deinum
docent biofysikalisk kemi GU

Gustaf Delin
jur.kand

Magnus Henrekson
nationalekonom, professor, Institutet för Näringslivsforskning

Louise Jonsson
fil kand matematik och fysik, verksam som företagare inom IT-branschen

Leif Lithander
intendent vid Göteborgs Naturhistoriska Museum, doktorand Inst. för biologi och miljövetenskap GU

Rolf Åke Norberg
docent emeritus, ekologi

Karl-Erik Norrman
leder European Cultural Parliament (ECP), tidigare ambassadör

Erik Solbu
civilingenjör kemi, fristående miljökonsult

Erik Stenborg
civilingenjör KTH, teknisk lantmätare och fysikalisk oceanografi

Carl Wahren
statsvetare (fil.lic., M.A.) med fokus befolkning/hållbar utveckling

Lars Wedén
civilekonom, marknadsförare och företagsledare